

Prometheus

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 17 nr. 10

oktober 2005

NÅR BOBLEN BRISTER

Det må have gibbet i mange, da de hørte statsminister Anders Fogh Rasmussen indlede sin tale ved Folketingets åbning med ordene: »Der er gode tider i Danmark«. Sidst en dansk statsminister svingede sig op i samme optimistiske toneleje, var i foråret 1986, da Poul Schlüter med myndig stemme proklamerede sit berømte: »Det går ufatteligt godt«.

Historien var som bekendt brutal ved Schlüters optimisme. Et børskrak på Wall Street i oktober 1987 slog bunden ud af verdensøkonomien. På rekordtid blev et lokalt dansk opsving vendt til en gigantisk nedtur. Arbejdsløsheden eksploderede, og huspriserne styrtdykkede. Boligejerne så deres huse og ejerlejligheder falde med både tyve, tredive og fyrre procent. Tusinder af familier endte på gaden uden tag over hovedet med en kæmpegæld, de betaler af på den dag i dag.

»Det sker ikke igen«, hylér økonomerne i baggrunden, »dansk økonomi er i en langt bedre tilstand end dengang«. Javel, men det er verdensøkonomien ikke. Den globale gældsætning og den tilhørende spekulative finansboble har nået et omfang og en volumen, der er uden sidestykke i historien. De galoperende danske boligpriser er kun en lille brik i den sammenhæng. Når boblen brister – og det gør den – vil de realøkonomiske ødelæggelser blive langt større end dem, vi oplevede i 1987 – også i Danmark.

Den virkelighed er der ingen i de etablerede danske politiske partier, der tager stilling til. Derfor har Schiller Institutet taget initiativ til at opstille valglisten i København og Århus. Et globalt finanskrak vil få konkrete og barske konsekvenser for ethvert lokalsamfund på kloden. Og det må man sige, er et yderst relevant politisk spørgsmål op til et kommunevalg.

Kandidaterne på valglisten »Schiller Institutets Venner« vil tage udgangspunkt i den amerikanske økonom og fhv. demokratiske præsidentkandidat Lyndon LaRouches forslag til etableringen af et nyt finanssystem i lighed med efterkrigstidens fastkursystem, der blev etableret i Bretton Woods i 1944. Også Schiller Institutets forslag til store infrastrukturprojekter, herunder en Eurasisk Landbro, der skal sammenknytte hele Det eurasiske Kontinent, vil være relevant som grundlag for en diskussion om udbygningen af infrastrukturen i både Århus og København. Og endelig, kan Schiller Institutets skarpe sontring mellem fysisk økonomi og finansiel spekulation åbne op for en længe tiltrængt diskussion om, hvorfor sygehuse, skoler og ældrepleje er i så elendig en forfatning, når statsministeren insisterer på, at det går »aldeles fremragende, fantastisk« med landets økonomi.

Overborgmesterkandidat i København er Schiller Institutets formand i Danmark, Tom Gillesberg. Øverst på valglisten i Århus står Janus Kramer.

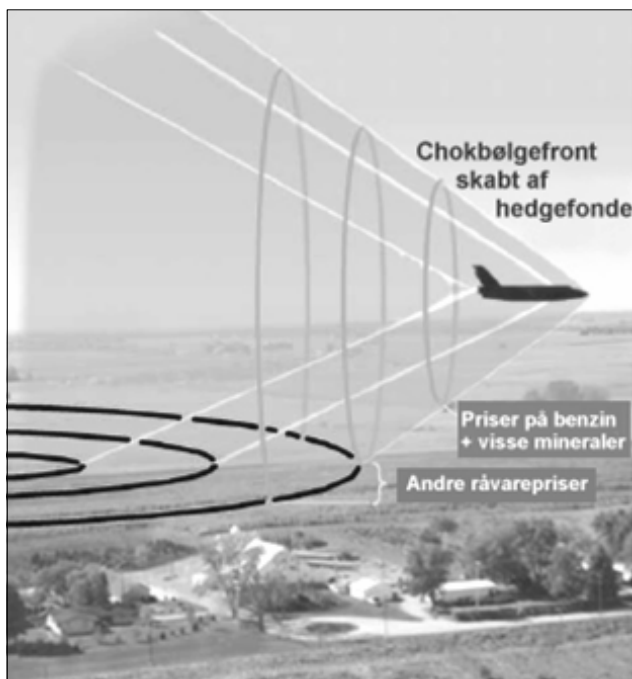
HYPERINFLATIONÆR CHOKBØLGE

Den **21. september** udsendte den fhv. demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** en advarsel til de politiske ledere i **USA** og den øvrige verden om, at de må indstille sig på, at det internationale finans- og betalings-system meget snart vil blive ramt af en ukontrollabel hyperinflation i lighed med den, der i **efteråret 1923** rev **Tysklands** økonomi op med rode. Under overskriften: »Hyperinflationære mønstre: Inflationen løber løbsk«, påpegede LaRouche, at de seneste måneders eksplosionsagtige stigninger i olieprisen, med efterfølgende heftige stigninger i råvarepriserne og begyndende stigninger i forbrugerpriserne, har sendt chokbølger gennem verdensøkonomien, ikke ulig de »riemanske chokbølger«, eller »overlydsbrag«, som jagerfly fremprovokerer, når de accelererer gennem lydturen.

Og det er hverken reel mangel på olie, stigende efterspørgsel eller orkanerne **Katrin** og **Ritas** hærgen i **Den mexicanske Golf**, der er den egentlige årsag til den eksplosionsagtige vækst i oliepriserne. Den skal derimod findes i de store spekulationsfonde, de såkaldte hedgefonde, og deres desperate behov for evigt stigende afkast.

LaRouche skrev bl.a.: »Drivkraften bag denne hastigt stigende hyperinflationære panik er den krise, der udspiller sig blandt hedgefondene i skatteparadiser som **Caymanøerne** (hvor Fanden tilbringer sine weekender i selskab med sin nærmeste menneskefamilie og dens mange penge). I et forsøg på at forhindre et sammenbrud af den [finansielle] boble, der blev opbygget i foråret, har hedgefondene kastet deres øjne på et hyperinflationært hasardspil om råstoffer, med hovedvægten lagt på kontrollen over oliemarkederne«.

»Forsøget på at forvandle enorme mængder af nylig skabt fiktiv likviditet til kunstig profit på råvarer, i en størrelsesordenen, der er tilstrækkelig til at holde et sammenbrud af finans- og betalingssystemet på afstand, har med oliepriserne i spidsen ført til en chokbølgefrontlinie-skabende acceleration i råvarepriserne«. Ifølge LaRouche svarer dette til et finansielt jettfly, der accelererer gennem lydturen og sender ødelæggende overlydsbrag ned til de reelle økonomier på landjorden.

LaRouche fortsatte: »Som det også var tilfældet i Tyskland i **1923**, har den nuværende hyperinflationære eksplosion været under opbygning over en længere periode. Denne gang har de grundlæggende forhold, som har skabt den kædereaktionslignende eksplosion af priserne på de vigtigste råstoffer og andre varer, været under opbygning siden midten af **90'erne**, herunder væsentlige omdrejningspunkter i **1997-98**. Ironisk nok, var det netop de tiltag, man tog i anvendelse for at kontrollere krisen i kølvandet på sammenbruddet af **LTCM-hedgefonden** (i **september 1998**—red.), som skabte forudsætningerne for den eksplosion, der nu har fundet sted; og det endda på en måde, der svarer nøje til den, der holdt en voksende priskekspllosion under kontrol indtil omkring midten af **1923**, hvor hyperinflationseksplosionen endelig bragte løs. Man bevægede sig hen mod en overbelastnings-tilstand, ikke ulig de ubehageligheder et overlydsfly (eller et fly »på vej til at blive« overlydsfly) oplever, efterhånden som det nærmer sig [flyve]processens tilsvarende grænsetilstand«.

En lille flig af hedgefondenes omfangsrige spekulation i råvarer dukkede op i spalterne af den britiske finansavis *The Financial Times* den **28. september**. Under overskriften: »Kobbers stigning skyldes hedgefonde«, pegede avisen på det iøjnefaldende faktum, at mens det globale forbrug af kobber er faldet med **2%** i løbet af det første halvår af **2005**, er priserne steget med **20%** i samme periode. Faktisk, er kobberpriserne steget med hele **65%** siden begyndelsen af **2004**. *The Financial Times* citerede en analytiker fra handelsfirmaet **Natexis Metals**: »Det er alene fondsopkøb; det er alt, hvad det drejer sig om. Hedgefondene er selvopfyldende [i deres profetier]; de skaber et momentum, og så løber de med det, og så har de skubbet markedet op for at afprøve det forudgående højdepunkt«.

CHENEY I STORE VANSKELIGHEDER

Den sidste uge af **september 2005** blev en »uge fra helvede« for **USA's** vicepræsident **Dick Cheney**. Ikke alene måtte han atter en gang under kirurgens kniv for en reparation af sit svagelige hjerte-kar-system, men hans omfattende politiske magtapparat i den amerikanske hovedstad blev rystet af en serie af alvorlige tilbageslag, der kan få følger langt ind i de resterende tre og et halvt år af **Bush-regeringens** embedsperiode.

Den **29. september** måtte lederen af det republikanske flertal i **Repræsentanternes Hus**, **Tom DeLay**, også kaldet

Den hyperinflation, som hedgefondene udløser gennem deres gearede spekulation, kan beskrives som et overlydsbrag, der breder sig hen over landjorden. I keglens spids, hvor chokbølgen dannes, ligger hedgefondenes spekulative boble af derivater, der i pengeverdi overgår den fysiske økonomi med flere størrelsesordener. Råvarepriserne, anført af prisen på olie og visse mineraler, trækkes med i halen af den kegle, der åbner sig. Priserne på andre råvarer og forbrugsvarer følger tidsforskudt efter og blandes op i den fysiske økonomi efterhånden, som de breder sig ud i keglens udmunding.

Som det er tilfældet med Gauss-Riemanns fremstilling af det komplekse domæne, bestemmes de synlige eller empiriske måleenheder (i dette tilfælde priser) faktisk af det ikke-synlige komplekse domæne. En »Riemansk« chokbølgefront dannes langs den kegleformede grænseflade, hvor vækstraten i den vilde spekulation møder den fysiske realøkonomis faldende vækstrate.

»Hammeren«, eller Bush-regeringens hårdhændende vagthund i **Kongressen**, give afkald på sin magtfulde position efter at være blevet præsenteret for en sigtelse ved retten i **Travis County, Texas**, for medvirken til ulovlig kanalisering af virksomhedsbidrag i størrelsesordenen **190.000 dollars** til lokale republikanske kandidater i Texas. Samtidig rykkede retssystemet tættere ind på livet af DeLays vigtigste økonomiske sponsor, den neokonservative finansmand **Jack Abramoff**. Abramoff har længe været en nøglespiller i vicepræsident Cheneys og Tom DeLays omfattende net af virksomhedslobbyister i Washington. Allerede i forsommeren blev Abramoff sigtet ved retten i **Florida** for flere tilfælde af svindel i en særdeles lyssky affære, hvor han sammen en håndfuld andre »investorer« overtog et kasinokrydstogsskib ved navn **SunCruz**. Den **6. februar 2001**, få dage efter handelen, døde sælgeren **Konstantin Boulis** i en kugleregn, inden de nye ejere havde betalt for skibet. Den **28. september 2005** blev tre mænd sigtet for mordet, to af dem var blevet hyret som »konsulenter« af Abramoffs partner i skibshandelen, **Adam Kidan**. Retsdokumenter afslørede desuden, at Abramoff have gjort flittigt brug af sine nære forbindelser til Tom DeLay til at imponere potentielle investorer i skibshandelen.

En anden domstol undersøger for tiden en række anklager imod Abramoff for at have svindlet indianereservater for millioner af dollars; penge, som efterfølgende er gået til sponsering af DeLay og andre neokonservative.

Den **29. september** meddelte sagføreren for den fhv. analytiker i Det amerikanske forsvarsministerium **Lawrence Franklin**, at han har i sinde at erklære sig skyldig i anklagerne om brud på den amerikanske sikkerhedslovgivning ved at have overleveret hemmeligstemplede papirer til civile israelske kolleger i den neokonservative israelske lobbyorganisation **American Israel Public Affairs Committee, AIPAC**. Franklin var sammen med **Paul Wolfowitz, Doug Feith** og **Richard Perle** blandt den kreds af neokonservative aktivister i og omkring AIPAC, som vicepræsident Cheney personligt håndplukkede til at gøre tjeneste i den nye Bush-administration i år **2000**. Og det var indenfor denne kreds i **Donald Rumsfelds** forsvarsministerium, at dogmerne om permanente krige og regimeskifter blev udtænkt, og fortsat lever videre i form af angrebsplaner på både **Syrien** og **Iran**, også selv om Wolfowitz og Feith for længst har forladt ministeriet. Franklins daværende chef i forsvarsministeriet, Doug Feith, er ifølge kilder i forbundspolitiet, **FBI**, blandt de mistænkte i en efterforskning af et israelsk spionnetværk i de amerikanske forsvars- og sikkerhedstjenester.

Men det største tilbageslag for vicepræsident Dick Cheney, på den for ham så skrækkelige dag **29. september**, var *The New York Times*-journalisten **Judith Millers** beslutning om at lade sig afhøre af undersøgelsesanklager **Patrick Fitzgerald** i sagen om, hvem i **Det hvide Hus**, der i **sommeren 2003** afslørede navnet på den hemmelige **CIA-agent Valerie Plame**, som hævn for, at hendes mand, fhv. ambassadør **Joseph Wilson**, havde påvist, at vicepræsidentens gentagne påstande om, at **Saddam Hussein** havde forsøgt at købe uran i **Niger**, var grebet ud af den tomme blå luft. Judith Miller nåede at tilbringe **85 dage** i fængsel, før hendes »kilde« i Det hvide Hus, Cheneys stabschef **I. Lewis Libby**, gav »tilladelse« til, at hun røbede hans navn overfor anklageren. Men Millers sagfører havde betinget sig, at hun ikke blev tvunget til at røbe andre kilder. Det kunne eksempelvis dreje

sig om en anden Cheney-protegé, **FN-ambassadør John Bolton**, som Miller er kendt for have et usædvanligt tæt forhold til. Han kan sammen med vicepræsidenten blive den næste, der suges ind i sagen om Valerie Plame.

Den **30. september** understregede **Lyndon LaRouche** i en kommentar til udviklingen i Washington, at der ikke er tale om nogen konspiration imod Bush-regeringen som sådan, men derimod en hel lovmæssig reaktion på det voksende administrative og politiske kaos, som regeringens manglende lederskab har skabt. Overalt i regeringskontorerne og de ledende politiske institutioner vokser frustrationerne og fornemmelsen af, at man »ikke kan fortsætte« med et korrump og inkompetent Bush-Cheney-regime. Og med et finanssystem på randen af et endegyldigt sammenbrud kan hverken USA eller den øvrige verden klare ret meget mere af den fiasko, som Bush og Cheney repræsenterer, understregede LaRouche.

KAOS I KREDITDERIVATER

Den **28. september** udgav **International Swaps and Derivatives Association, ISDA**, der er en forening af verdens **650** største finansselskaber, som handler med moderne såkaldte »finansprodukter« swaps og derivater (elektroniske byttekontrakter på og væddemål om prisudviklingen på alt fra grise og korn til aktier og obligationer –*red.*), sin halvårsrapport. Og ifølge ISDA havde handelen med de mest populære »produkter« på finansmarkederne, de såkaldte kreditderivater, **CDS** og **CDO, Credit Default Swaps** og **Collateralized Debt Obligation**, ved udgangen af **juni** nået en svimlende volumen på **12.430 mia. dollars**. Det var en stigning på **48%** på bare seks måneder og en stigning på hele **128%** i forhold til **juni 2004**. Samtidig har spekulationsfondene, hedgefondene, sat sig på hele **30%** af den globale handel med kreditderivater.

Omsætningen af kreditderivater er vokset så hurtigt, at den eksisterende finansinfrastruktur slet ikke kan følge med. Hver dag ophobes tusindvis af kontrakter, der afventer én af parternes underskrift, eller på anden vis forsinkes af bureaukratiet i den ellers så moderne bank- og finansverden. Det kaldes »back-office problems«, »problemer i bagkontoret«. I værste fald kan disse »bagkontorsproblemer« udløse en ukontrollabel kædereaktion i hele det globale kreditmarked, hvis ét eller flere underlæggende gældsbeviser ikke indløses, og de medfølgende »genforsikringer«, altså swaps og derivater, heller ikke udløses, fordi de først skal forbi advokatkontoret, før man beslutter om man vil stå ved kontrakten eller ej.

Den **30. september** kunne man i den britiske finansavis *The Financial Times* læse, at ledende amerikanske og europæiske investeringsbanker har lovet **Den amerikanske Føderalbank**, at man vil løse »problemerne i bagkontorerne« hurtigst muligt. Problemet er blot, at en tredjedel af den globale handel med kreditderivater går gennem hedgefondene, som bankerne kun har indirekte indflydelse på.

I øjeblikket står der **623** store virksomheder på kreditvurderingsselskabet **Standard & Poors** advarselsliste over selskaber, som er tæt på at få deres kreditværdighed alvorligt nedskrevet. Det største antal nogensinde. Det er herfra en kædereaktion i det globale finanscirkus for kreditderivater kan udløses.

POLITISK MUDDERKAGE I TYSKLAND

Det udskudte forbundsvalg i **Dresden** den **2. oktober** skabte ikke den afklaring af det politiske kaos i **Tyskland**, mange havde håbet på. Vælgerne i Dresdens valgdistrikt **160** havde ellers muligheden for at give et klart og måske afgørende fingerpeg om hvem, der efter deres mening, burde lede Tysklands næste regering. Vælgerne kunne også have sendt et politisk signal, der ville være nået langt ud over Tysklands grænser, hvis de havde stemt **Katarzyna Kruczkowski**, kandidat for **Schiller Instituttets** tyske samarbejdsparti, **Bürgerrechtsbewegung Solidarität, BüSo**, direkte ind i **Forbundsdagen**. Men en grotesk og desværre effektiv blackout fra de gamle etablerede aviser og fjernsynskanaler holdt Kruczkowskis stemmeprocent nede på **0,6%**, selv om **70** unge fra **LaRouches** nye ungdomsbewægelse, **LYM**, leverede en formidabel valgkampagne.

I stedet kastede vælgerne i Dresden, med mediernes hjælp, sig ud i det samme taktiske spil, som politikerne i **Berlin** allerede er fanget af. Et klart flertal af førstestemmerne gik til spidskandidaten fra **Kristendemokraterne, CDU**, mens et lige så klart flertal af andenstemmerne gik til **Socialdemokratiet, SPD**. Altså ingen afklaring af det spørgsmål, som holder tysk og dermed europæiske politik i en skruestik: Hvem skal lede Tysklands næste regering, **Angela Merkel** eller **Gerhard Schröder**? Og skal det være som leder af en højre- eller venstrekoalition eller en samlingsregering med deltagelse af både CDU og SPD?

Med **226** pladser i Forbundsdagen til CDU og **CSU**, søsterpartiet i **Bayern**, mod **222** til SPD, ser Angela Merkel umiddelbart ud til at stå stærkest i regeringsforhandlingerne. Men Merkel er stadig rystet af det uventet dårlige valgresultat. I mange måneder forud for valget stod CDU/CSU til en massiv fremgang og et sikkert flertal i Forbundsdagen. Men efterhånden som Merkels neokonservative visioner om et opgør med velfærdsstaten og et tæt udenrigspolitisk samarbejde med **George W. Bushs** regering i **Washington** stod stadig klarere for de tyske vælgere, fordampede tilslutningen med forrygende hast. Den tyske befolkning ville simpelthen ikke være kanonføde i en neokonservativ revolution.

Og den lektie er blevet hørt langt ind i både CDU og CSU. Formanden for CDU's indflydelsesrige arbejdsmarkedskommission og socialminister i delstaten **Nordrhein-Westfalen, Karl-Joseph Laumann**, sagde efter valget, at Merkels valgstrategi havde været en fiasko, fordi vælgerne simpelthen ikke brød sig om den øgede betoning af neoliberalisme på bekostning af de sociale aspekter. »De, der ønskede en afsocialdemokratisering af partiet [CDU], vågner nu op i en samlingsregering«, sagde Laumann. Og lederen af Angela Merkels egen indenrigspolitiske komité under valgkampen, **Günther Beckstein** fra CSU, udtrykte det således: »Af og til bliver vi i CSU nødt til at spørge os selv, hvad **Jesus** mon ville have sagt, i stedet for hvad [den neoliberale ideolog] **Friedrich Hayek** vil have tænkt«.

Schiller Instituttets stifter og internationale præsident, **Helga Zepp-LaRouche** var BüSo's kanslerkandidat, og selv

om partiet kun havde nogle få tusinde euro til at føre valgkamp for, fik BüSo's kampagne til forsvar for socialstaten og alment vellet sat et tydeligt aftryk på forbundsvalgvalget. Mere end **40.000** tyske vælgere stemte på BüSo, heraf cirka **20.000** i delstaten **Sachsen** og over **10.000** i forbundshovedstaden **Berlin**.

SCHILLER INSTITUTTETS VENNER

Kaster man et blik på de etablerede politiske partiers oplæg til kommunevalget den **15. november**, fremgår det med al tydelighed, at man ikke skal regne med visioner for fremtiden, der rækker længere end holdbarheden af den nuværende økonomiske boble. Det er meget bekymrende. For, som de nuværende lokalpolitikere desværre ved alt om, har kommunerne været afskåret fra at deltage i »festen«, takket være regeringens skattestop og loft over de kommunale og amtslige udgifter. Det er gået hårdt ud over ældreplejen og sygehussektoren, selv om vi på papiret er rigere end nogensinde før. Hvordan skal det så gå, når boblen brister og »festen« slutter?

Tom Gillesberg

Det tema vil **Schiller Instituttet** sætte på dagsordenen under valgkampen i **København** og **Århus**. Her opstiller kandidater på en valglister med navnet **Schiller Instituttets Venner**.

I København er Schiller Instituttets formand i Danmark, **Tom Gillesberg**, valglisterens overborgmesterkandidat. De øvrige kandidater er: **Feride Istogu Gillesberg, Michelle Rasmussen, Peter Fink-Jensen, Elsebeth Molberg Thing, Christina Bruun Jensen, Camilla Fabiola Brobjerg, Tatiana Bessmertnaia, Stig Sørensen** og **Poul E. Rasmussen** (se mere på www.schillerinstitut.dk).

I Århus stiller **Janus Kramer** og **Hans Schultz** op.

HISTORISK WEBCAST 12. OKTOBER

Onsdag den **12. oktober** klokken **19:00** dansk tid vil **Lyndon LaRouche** tale til et internationalt publikum »live« over Internettet på www.larouchepac.com. Amerikanerne fejrer »**Columbus Day**«, festdagen for **Amerikas** opdagelse, og LaRouche vil under overskriften »Genopdagelsen af Amerika« gennemgå den internationale strategiske og økonomiske krise og sætte sin egen detaljerede økonomiske genopbygningspolitik i modsætning til den politiske katastrofe, der udspilles under vicepræsident **Dick Cheneys** forestillinger om permanente revolutioner/krige.

I en tale på **Hotel Kempinski Bristol** i **Berlin** den **12. oktober 1988** forudså LaRouche **Berlin-murens** fald og **Sovjetunionens** sammenbrud. Ved den lejlighed fremlagde han grundskitsen til et omfattende **Øst-Vest** samarbejde for genopbygning af hele verdensøkonomien. Video-optagelser fra talen vil blive genvist under webcasten.

Prometheus udgives hver måned af **Schiller Instituttet**, Postboks 2613, 2100 København Ø, tlf: 35 43 00 33, Giro 564-8408, si@schillerinstitut.dk, www.schillerinstitut.dk. *Prometheus* er en videreførelse af **Agro-Nyt**, som udkom fra marts 1989 til oktober 2004. Redaktion: Poul Rasmussen (ansvh.), Tom Gillesberg, Percy Rosell og Executive Intelligence Review News Service. Abonnement: 1 år: 2.000 kr. – 6 mdr.: 1.000 kr. – 3 mdr.: 600 kr. *Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse.*

ISSN: 1604-2840 Eget tryk